

ΕΝΑΡΞΗ – ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ – ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Δ' (ΙΑ') ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΛΟΓΩΝ

ΕΝΑΡΞΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Καθηγήτρια Μαρία Τζιάτζη, Πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής

[Προσφωνήσεις]

Με χαρά και εξαιρετική τιμή σάς υποδέχομαι εκ μέρους της Οργανωτικής Επιτροπής στην εναρκτήρια τελετή της Δ' (ΙΑ') Συνάντησης Ελλήνων Βυζαντινολόγων, την οποία διοργανώνουν τα Τμήματα Ελληνικής Φιλολογίας και Ιστορίας και Εθνολογίας της Σχολής Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης.

Τῶν μεγάλων ὑποθέσεων μεγάλη καὶ τὰ προοίμια εἶναι συμβέβηκε, ὥπως λέει ἓνας αλεξανδρινὸς φιλόσοφος.

Θα μου επιτρέψετε μία σύντομη αναδρομή στον χρόνο και στην ιστορία των μεγάλων αυτών βυζαντινολογικών Συναντήσεων: Πριν από 16 χρόνια διοργάνωσε το Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης, στις 20-23 Σεπτεμβρίου του 2007, στο τότε νεόδμητο, νέο κτήριο της Νομικής Σχολής στην Πανεπιστημιούπολη, την Έβδομη Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ελλάδος και Κύπρου. Τότε ήμασταν τρεις Βυζαντινολόγοι στην Οργανωτική Επιτροπή, ο αείμνηστος Κωνσταντίνος Πιτσάκης, ο νυν Καθηγητής και Πρόεδρος του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας, Γρηγόριος Παπαγιάννης, και η ομιλούσα. Με τον ζήλο μας, την αγάπη και την αφοσίωση στον στόχο μας, αλλά και τη στήριξη του Πανεπιστημίου και των τοπικών αρχών (της τότε Νομαρχίας Ροδόπης, του Δήμου Κομοτηνής και της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης), αλλά και τοπικών επιχειρήσεων, που όλοι υπήρξαν γενναιόδωροι χορηγοί μας, καταφέραμε να διοργανώσουμε ένα κατά γενική ομολογία πολύ επιτυχημένο συνέδριο, του οποίου μάλιστα εκτυπώσαμε και τα Πρακτικά.

Μετά τη διοργάνωση της εν Κομοτηνή Έβδομης (Ζ') Συνάντησης Βυζαντινολόγων Ελλάδος και Κύπρου, μεσολάβησε ένα κενό περίπου 8 ετών, μέχρι να διοργανωθεί η επόμενη, η Η' Συνάντηση στην Αθήνα (τον Δεκέμβριο του 2015) και μάλιστα με μία ανασύσταση και μετονομασία του θεσμού σε *Συνάντηση Ελλήνων Βυζαντινολόγων*.

Εκείνη της Αθήνας ήταν, λοιπόν, η Α' (ή Η') Συνάντηση και ακολούθησαν με διπλή έκτοτε αριθμηση, η Β' (ή Θ') στην Πάτρα (τον Δεκέμβριο του 2017) και η Γ' (ή Ι') στα Ιωάννινα (τον Νοέμβριο του 2019). Την τελευταία ημέρα της Συνάντησης στα Ιωάννινα, μαζί με τον Γρηγόρη Παπαγιάννη και τον Ιστορικό του Βυζαντίου από το Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας Γιώργο Χαριζάνη, εκδηλώσαμε στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Ελληνικής Επιτροπής Βυζαντινών Σπουδών την προθυμία μας να αναλάβουμε τα δύο Τμήματα (Ελληνικής Φιλολογίας και Ιστορίας και Εθνολογίας) τη διοργάνωση της επόμενης Συνάντησης της Δ' (ή ΙΑ'), η οποία κανονικά θα πραγματοποιούνταν το φθινόπωρο ή τον

χειμώνα του 2021 (αφού οι Συναντήσεις αυτές διοργανώνονται ανά διετία). Μας πρόλαβε όμως ο κορωνοϊός και αναβλήθηκε η διοργάνωση. Και καθώς τον Αύγουστο του 2022 διοργανώθηκε (κι εκείνο εξ αναβολής) το Διεθνές Συνέδριο Βυζαντινών Σπουδών στη Βενετία, αναβάλαμε τη διοργάνωση της Δ' (ή ΙΑ') Συνάντησης Ελλήνων Βυζαντινολόγων για το φθινόπωρο του 2023.

Αυτή τη φορά, όμως, είμαστε οκτώ συνάδελφοι στην Οργανωτική Επιτροπή, τέσσερις από το Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας και τέσσερις από το Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας. Με άψογη συνεργασία μεταξύ μας και με την αμέριστη στήριξη του Πανεπιστημίου μας που ενέταξε την Δ' (ΙΑ') Συνάντηση στις εκδηλώσεις εορτασμού των 50 χρόνων από την ίδρυσή του, καθώς και με τη γενναιόδωρη οικονομική στήριξη της Μητροπόλεως Μαρωνείας και Κομοτηνής και των τοπικών αρχών, προσπαθήσαμε να διοργανώσουμε ένα συνέδριο αντάξιο και εξίσου ή και πιο επιτυχημένο σε σχέση με εκείνο του 2007. Δεν φοβηθήκαμε ούτε την οικονομική κρίση που πήρε μεγαλύτερες ακόμη διαστάσεις ύστερα από την πανδημία. Δεν ανέκοψαν την αισιοδοξία και τον αγώνα της προετοιμασίας μας ούτε τα πρόσφατα τόσο θλιβερά και αναπάντεχα γεγονότα που έπληξαν την πατρίδα μας: πρώτα οι τεραστίων διαστάσεων πυρκαγιές στην περιοχή της Θράκης και κυρίως στον γειτονικό μας νομό Έβρου και ύστερα οι κοσμοϊστορικές και τόσο καταστροφικές πλημμύρες στη Θεσσαλία. Αποφασίσαμε να ολοκληρώσουμε τη διοργάνωση της Συνάντησης που είχαμε αναλάβει, αντιστεκόμενοι στους καιρούς και κοιτώντας με αισιοδοξία το μέλλον.

Γιατί οι Συναντήσεις αυτές των Ελλήνων Βυζαντινολόγων απέβλεπαν πάντα και εξακολουθούν να αποβλέπουν σε ένα πιο αισιόδοξο, πιο δυναμικό και πιο καρποφόρο μέλλον των Βυζαντινών Σπουδών στη χώρα μας. Για αυτό και απευθύνονται κυρίως σε νέους Βυζαντινολόγους και τους δίνουν βήμα, για να παρουσιάσουν τα πορίσματα της έρευνάς τους. Οι Συναντήσεις Ελλήνων Βυζαντινολόγων είναι και κυριολεκτικά συναντήσεις φίλων και θιασωτών της επιστήμης της Βυζαντινολογίας που περικλείει όλους τους κλάδους των Βυζαντινών Σπουδών (της Φιλολογίας, της Ιστορίας, της Αρχαιολογίας, της Ιστορίας της Τέχνης, του Δικαίου, των Επιστημών και άλλων επιμέρους). Είναι όμως και συναντήσεις γνωριμίας των νέων επιστημών με τους παλαιούς και των πρεσβυτέρων με τους νεωτέρους, αλλά και αφορμή δημιουργίας ή σύσφιξης φιλικών σχέσεων μεταξύ συναδέλφων. Και είναι τόσο χαρμόσυνο και ελπιδοφόρο το γεγονός ότι η συμμετοχή σε αυτές τις Συναντήσεις είναι πάντα πολύ μεγάλη!

Οι συνέδριοι της παρούσας Συνάντησης είναι περίπου 160, από τους οποίους οι 120 συμμετέχουν με επιστημονική ανακοίνωση. Οι ανακοινώσεις τους μοιράζονται σε όλους τους κλάδους της Βυζαντινολογίας: 35 στη Βυζαντινή Ιστορία, 33 στη Βυζαντινή Φιλολογία, 25 στην Αρχαιολογία και την Τέχνη, έξι στο Βυζαντινό Δίκαιο, και επτά είναι ανακοινώσεις ερευνητικών προγραμμάτων, και θα παρουσιαστούν σε 27 συνολικά συνεδρίες.

Όλους εσάς που μας τιμήσατε και ήρθατε από όλα τα μέρη της Ελλάδας, αλλά και από το εξωτερικό, στην ακριτική Κομοτηνή, για να συμμετάσχετε στη Συνάντηση αυτή, σας ευχαριστούμε από καρδιάς που είστε μαζί μας!

Το μεγαλύτερο, όμως, ευχαριστώ, το χρωστούμε και εμείς και εσείς στους μεγάλους χορηγούς της Συνάντησης αυτής που συνέβαλαν τα μέγιστα στην πραγματοποίησή της με τις γενναιόδωρες χορηγίες τους:

Θα ονομάσω πρώτα και θα ευχαριστήσω από καρδιάς τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Μαρωνείας και Κομοτηνής κύριο Παντελεήμονα, που ανταποκρίθηκε πρώτος στην έκκληση

για βοήθεια και οικονομική υποστήριξη που του απευθύναμε. Την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, και ιδιαιτέρως τον περιφερειάρχη κύριο Χρήστο Μέτιο και την πρώην εκτελεστική γραμματέα της Περιφέρειας κυρία Ζωή Κοσμίδου, για τη μεγάλη οικονομική στήριξη και συμπαράσταση. Δικαίως η Συνάντηση αυτή τελεί υπό την οικονομική αιγίδα της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Τη Δημοτική Κοινοφελή Επιχείρηση Πολιτισμού, Παιδείας και Αθλητισμού Κομοτηνής για τις πολύ σημαντικές χορηγίες της, το Πανεπιστήμιό μας, που ενέταξε το συνέδριο αυτό στον κύκλο των επετειακών εορταστικών του εκδηλώσεων, προσδίδοντάς του ακόμη πιο πανηγυρικό χαρακτήρα και που πάντοτε αγκαλιάζει και στηρίζει τα Τμήματά του και τις δράσεις τους. Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Κείμενα και Πολιτισμός» του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας. Τον Δήμο Μαρωνείας και Σαπών, την Εφορία Αρχαιοτήτων Ροδόπης και ιδιαιτέρως την Προϊσταμένη της, κ. Χρύσα Καραδήμα, η οποία με μεγάλη προθυμία ανέλαβε να μας ξεναγήσει στους αρχαιολογικούς χώρους και στο Αρχοντικό Ταβανιώτη, το Μουσείο, της Μαρωνείας. Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω τον ιδιοκτήτη του Ανθοπωλείου «Ανθολόγιο» κύριο Σίμο Δαλκυριάδη, για τη χορηγία της ανθοσύνθεσης που κοσμεί το βήμα της εκδήλωσης. Χάρη στις χορηγίες όλων επιβεβαιώνεται η παραδοσιακή θρακιώτικη φιλοξενία με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Η πνευματική, ωστόσο, αιγίδα της Συνάντησης ανήκει, όπως και σε όλες τις προηγούμενες Συναντήσεις, στην Ελληνική Επιτροπή Βυζαντινών Σπουδών, της οποίας τον Πρόεδρο, ομότιμο Καθηγητή Ταξιάρχη Κόλια, και τα υπόλοιπα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, θα ήθελα να ευχαριστήσω και από αυτό το βήμα για την εμπιστοσύνη που μας έδειξαν αναθέτοντάς μας τη διοργάνωση της Δ' (ΙΑ') Συνάντησης Ελλήνων Βυζαντινολόγων.

Είναι επίσης ιδιαίτερα τιμητική για εμάς και η πρόταση του Κοσμήτορα της Σχολής Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών, Καθηγητή Εμμανουήλ Βαρβούνη, να υπογραφεί κατά την εναρκτήρια αυτή τελετή της Δ' (ΙΑ') Συνάντησης Ελλήνων Βυζαντινολόγων το πρωτόκολλο συνεργασίας της Σχολής Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης με το Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Ερευνών της Βενετίας. Υποδεχόμαστε με χαρά τον εκλεκτό συνάδελφο, Καθηγητή της Θεολογικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, κ. Βασίλειο Κουκουσά, Πρόεδρο του Ινστιτούτου, και τον ευχαριστούμε για την τιμητική παρουσία του. Είμαστε βέβαιοι ότι αυτό το πρωτόκολλο συνεργασίας θα συσφίξει τις ήδη στενές σχέσεις της Σχολής μας με το Ινστιτούτο της Βενετίας και θα ανοίξει τον δρόμο για σημαντικές κοινές επιστημονικές δράσεις και ανταλλαγές διδασκόντων και διδασκομένων.

Θα ήταν παράλειψή μου να μην ευχαριστήσω τον Καθηγητή και Πρόεδρο του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας, Γενικό Γραμματέα της Οργανωτικής Επιτροπής της Συνάντησης, και χοράρχη της Χορωδίας του Συλλόγου Φίλων Βυζαντινής Μουσικής της Ιεράς Μητροπόλεως Μαρωνείας και Κομοτηνής, Γρηγόρη Παπαγιάννη, για τη διοργάνωση της μουσικής υποδοχής των συνέδρων, που θα ακολουθήσει αργότερα, όπως και όλους τους συμμετέχοντες χορωδούς.

Επίσης θα ήθελα να απευθύνω ευχαριστίες στον Καθηγητή και Πρόεδρο του Τμήματος Ιστορίας και Εθνολογίας και Αντιπρόεδρο της Οργανωτικής Επιτροπής της Συνάντησης, Γιώργο Τσιγάρα, για τη μέριμνά του, καθώς το μεγαλύτερο τμήμα των εργασιών της Συνάντησης θα λάβει χώρα στο κτήριο του Τμήματός του και για την άριστη συνεργασία μας, αλλά και στους Προέδρους των Τμημάτων Κοινωνικής Εργασίας και Κοινωνικής Πολιτικής για την παραχώρηση του Αμφιθεάτρου της Παλαιάς Νομικής Σχολής για την πρώτη και την

τελευταία ημέρα της Συνάντησης. Η επιλογή των χώρων διεξαγωγής της Συνάντησης έγινε με γνώμονα την καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση των συνέδρων, καθώς οι κτηριακές εγκαταστάσεις του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας βρίσκονται στην Πανεπιστημιούπολη, εκτός πόλεως.

Κλείνοντας θα ήθελα να ευχαριστήσω και τα υπόλοιπα μέλη της Οργανωτικής και Επιστημονικής Επιτροπής, με τα οποία συμπορευτήκαμε σε αυτό το ωραίο ταξίδι της προετοιμασίας της Συνάντησης: από το Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας τον Ειδικό Γραμματέα της Συνάντησης Αναπληρωτή Καθηγητή Δημοσθένη Στρατηγόπουλο, την Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Παναγιώτα Τζιβάρα και τον Αναπληρωτή Καθηγητή Γιώργο Χαριζάνη, και από το Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας τον Επίκουρο Καθηγητή Raimondo Tocchi και ιδιαιτέρως την Ταμία της Συνάντησης Επίκουρη Καθηγήτρια Μαρία Κωνσταντινίδου, η οποία με τις υψηλούς επιπέδου ψηφιακές της γνώσεις συνέβαλε τα μέγιστα στο δημιουργικό και τον σχεδιασμό του υλικού της Συνάντησης.

Θερμές ευχαριστίες οφείλουμε στον συνεργάτη μας Χαράλαμπο Κασμερίδη για τις εκτυπωτικές εργασίες, την υπομονή του και την άριστη συνεργασία μας, το μέλος Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας, Άγγελο Σισμάνη, που έστησε και διαχειρίστηκε την ιστοσελίδα της Συνάντησης, αλλά και τους φοιτητές και συνεργάτες των δύο Τμημάτων που συνδιοργανώνουν τη Συνάντηση αυτή, οι οποίοι στέκονται στο πλευρό μας και προσφέρουν εθελοντικά τις υπηρεσίες τους για την άψογη διεξαγωγή της Συνάντησης.

Τὰ μὲν οὖν ὥσανεῖ προοίμια ἄρκούντως λέλεκται.

Καλωσορίζω από καρδιάς όλους τους συνέδρους, στην Κομοτηνή, στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, στη Σχολή Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών και στα Τμήματα Ελληνικής Φιλολογίας και Ιστορίας και Εθνολογίας, τους εύχομαι καλή και ευχάριστη διαμονή, και επιτυχή και δημιουργική συμμετοχή στις εργασίες του συνεδρίου.

Κηρύσσω την έναρξη της Δ' (ΙΑ') Συνάντησης Ελλήνων Βυζαντινολόγων, η οποία είθε να αποβεί για όλους πηγή χαράς, συναδελφικής ενότητας και επιστημονικής δημιουργίας και συνεργασίας!

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Καθηγητής Εμμανουήλ Βαρβούνης, Κοσμήτορας της Σχολής Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης

[Προσφωνήσεις]

Με ιδιαίτερη χαρά χαιρετίζω απόψε την έναρξη της Συνάντησης των Ελλήνων Βυζαντινολόγων στην Κομοτηνή, η οποία αποτελεί συνέχεια ενός σπουδαίου θεσμού του επιστημονικού χώρου της πατρίδας μας, καθώς μάλιστα είναι η δεύτερη φορά που φιλοξενείται στην πόλη και στο πανεπιστήμιό μας.

Οι βυζαντινές σπουδές εγκαινιάστηκαν στη Σχολή Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών ήδη από την αρχή της ίδρυσης και λειτουργίας των Τμημάτων της. Τα αντικείμενα της βυζαντινής ιστορίας, της βυζαντινής και μεταβυζαντινής φιλολογίας και της βυζαντινής και μεταβυζαντινής τέχνης υπηρετούνται από άξιους συναδέλφους της Σχολής μας, ενώ σε αυτήν λειτουργεί και «Εργαστήριο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Ερευνών», στο Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας, καθώς και «Εργαστήρι Βυζαντινής Δημόδοις και Μεταβυζαντινής / Πρώιμης Νεοελληνικής Γραμματείας Hans & Niki Eideneier», στο Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας. Αλλά και στο Τμήμα Γλώσσας, Φιλολογίας και Πολιτισμού Παρευξείνιων Χωρών διδάσκονται ανάλογα μαθήματα ιστορίας και φιλολογίας, ιδίως όσον αφορά την μεταβυζαντινή συνέχεια, το «Βυζάντιο μετά το Βυζάντιο», κατά την προσφυή έκφραση του Nicolai Jorga.

Πρόκειται λοιπόν για σπουδές που δομούνται στο τρίπτυχο ιστορία – φιλολογία – τέχνη και πολιτισμός, και παρουσιάζουν στους φοιτητές και τις φοιτήτριές μας τον βυζαντινό κόσμο σε όλο το μεγαλείο του, αλλά και στην υστεροβυζαντινή του εξέλιξη και την μεταβυζαντινή του επιβίωση. Και φυσικά με την διδασκαλία συμπορεύεται η σχετική έρευνα, οι δημοσιεύσεις, τα συνέδρια, οι ημερίδες και οι ανακοινώσεις από μέλη της Σχολής μας, που πλουτίζουν βέβαια τη σχετική βιβλιογραφία, παραλλήλως όμως καταδεικνύουν τη δυναμική των βυζαντινών σπουδών στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

Συνεπώς η επιστημονική συνάντηση που σήμερα ξεκινά γίνεται, νομίζω, στο σωστό μέρος, καθώς η ανάπτυξη των βυζαντινών σπουδών στη Σχολή μας γίνεται όχι μόνο σε πανελλήνιο, αλλά και σε διεθνές επίπεδο, με δράσεις εκπαιδευτικές, συνέργειες ερευνητικές και εκδοτικές και συνεργασίες με τα εγκυρότερα βυζαντινολογικά ιδρύματα, ερευνητικά κέντρα και επιστημονικά περιοδικά, ανά τον κόσμο, όπως λ.χ. το Centro de Estudios Bizantinos, Neogriegos y Chipriotas, στο Universidad de Granada της Ισπανίας.

Επίσης είναι ενδεικτικό το γεγονός ότι η Σχολή Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών, διά των Τμημάτων της ή μέσω της Κοσμητείας της, έχει τιμήσει με τον τίτλο του Επίτιμου Διδάκτορα διεθνείς προσωπικότητες των βυζαντινών σπουδών, όπως οι καθηγητές Erich Lamberz, Johannes Koder, Hans Eideneier, Peter Schreiner, Βασίλειος Κατσαρός, Παναγιώτης Βοκοτόπουλος, Benjamin Hendrickx και Dieter Harlfinger, καθώς η ανάπτυξη

των βυζαντινών σπουδών αποτελεί αναπόσπαστο, ιδιαίτερο και εκλεκτό κομμάτι του έργου της.

Είναι επίσης απολύτως ενδεικτικό και αποδεικτικό το γεγονός ότι στο πλαίσιο της Συνάντησης αυτής θα υπογραφεί πρωτόκολλο συνεργασίας μεταξύ της Σχολής και του ευφήμως γνωστού Ινστιτούτου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών της Βενετίας, για το οποίο θέλω να ευχαριστήσω τον Πρόεδρο του Εποπτικού Συμβουλίου Καθηγητή Χρήστο Αραμπατζή και τον Πρόεδρο του Ινστιτούτου Καθηγητή Βασίλειο Κουκουσά για την άποψη, ανέφελη και παραγωγική, όπως πάντα, συνεργασία μας. Επίσης να ευχαριστήσω θερμά τους συναδέλφους στην Κοσμητεία της Σχολής αλλά και στη Σύγκλητο του πανεπιστημίου μας για την έγκαιρη και πρόθυμη αποδοχή της πρότασής μας, ώστε να λάβει σάρκα και οστά η συνεργασία αυτή, αλλά και για την εμπιστοσύνη, την αλληλοϋποστήριξη και την βοήθειά τους.

Είναι γνωστή άλλωστε η αξία των συνεργειών και των συμπράξεων, σε ερευνητικό επίπεδο, στις μέρες μας, και μάλιστα στο σύγχρονο ακαδημαϊκό τοπίο. Από αυτό το πρωτόκολλο, τις προβλέψεις του οποίου θα εξειδικεύσουν τα Τμήματα της Σχολής και τα Εργαστήριά τους, προσδοκούμε πολλούς, εύχυμους και γλυκούς ερευνητικούς, συγγραφικούς και εν γένει επιστημονικούς καρπούς.

Πρόκειται για ένα ερευνητικό ίδρυμα διεθνούς κύρους, ένα ελληνικό ερευνητικό ινστιτούτο που έχει την έδρα του στο εξωτερικό, στο κέντρο της θαλασσοκρατίας Βενετίας, και η συνεργασία μαζί του θα μας δώσει τεχνογνωσία, επαφές, καλές πρακτικές και εμπειρία για την προώθηση της διεθνοποίησης του ακαδημαϊκού έργου της Σχολής μας. Είναι άλλωστε αρκετά ήδη τα μέλη της Σχολής που έχουν ερευνητικές και επιστημονικές σχέσεις με το ινστιτούτο της Βενετίας. Προσδοκούμε δε από το πρωτόκολλο αυτό να αποτελέσει την αρχή και την αφετηρία νέων σημαντικών διεθνών πρωτοβουλιών και δράσεων.

Θέλω θερμά να συγχαρώ τους συναδέλφους που ασχολήθηκαν επιτυχώς με το επίπονο και επίμοχθο έργο της διοργάνωσης της παρούσας Συνάντησης, την Καθηγήτρια Μαρία Τζιάτζη, τον Καθηγητή Γεώργιο Τσιγάρα, τον Καθηγητή Γρηγόριο Παπαγιάννη, τον Αναπληρωτή Καθηγητή Δημοσθένη Στρατηγόπουλο, την Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Παναγιώτα Τζιβάρη, τον Αναπληρωτή Καθηγητή Γεώργιο Χαριζάνη, τον Επίκουρο Καθηγητή Raimondo Tocchi και την Επίκουρη Καθηγήτρια Μαρία Κωνσταντινίδου. Εργάστηκαν συστηματικά και με αφοσίωση γι' αυτό και αξίζουν τον δημόσιο έπαινο.

Καλώς ήλθατε λοιπόν στην Κομοτηνή, συνάδελφοι. Εύχομαι ολόψυχα, εκ μέρους όλων των συναδέλφων της Σχολής, κάθε επιτυχία στην επιστημονική συνάντησή σας, καλή διαμονή στη Θράκη μας και αίσια και παραγωγική συνέχιση του εξαιρετικού ακαδημαϊκού έργου σας.

Καθηγητής Γρηγόριος Παπαγιάννης, Πρόεδρος του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας του
Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης και Γενικός Γραμματέας της Οργανωτικής
Επιτροπής

*Χαιρετισμός τῇ εἰκοστῇ ἐβδόμῃ Σεπτεμβρίου
ἐν ἔτει δισχιλιοστῷ πρὸς εἰκοστῷ καὶ τρίτῳ,
ὁ συντεθεὶς ἐπὶ δοχῇ τῶν Βυζαντινολόγων
παρὰ Προέδρου Τμήματος τοῦ τῆς Φιλολογίας,
τοῦ Γρηγορίου ὀνόματι, τοῦτίκλιν Παπαγιάννη,* 5
ὡς ἐκφωνηθησόμενος αἰθούσῃ τῇ μεγάλῃ.

Ἡ μὲν περίστασις ἡ νῦν, ἐν τῷδε τῷ θεάτρῳ,
ρήτορος δέεται λαμπροῦ, γλώσσης μεγαληγόρου,
μεθ' ὑψηλοῦ κηρύγματος, φωνῇ διαπρυσίῳ
κηρύσσοντος καὶ λέγοντος ἐγκωμιάζοντός τε. 10
Ἐγὼ δὲ πέφυκα βραδὺς τὴν γλῶτταν καὶ τὸ πνεῦμα,
μόνην τὴν κλῆσιν –φεῦ!– ψιλὴν Γρηγόριος ὑπάρχων.
Ὅμως εὐμοίρηκα βοηθοῦ, ποιητοῦ Προδρομωνύμου
φωνῇ βοῶντος ἰσχυρᾷ, καὶ οὐκ ἐν τῇ ἐρήμῳ.
Ὅθεν θαρρῶν, ὁμήγυρις, ταῦτα καρποφορῶ σοι: 15
στίχων ὀρδᾶς πολιτικῶν δεκαπεντασυλλάβων,
λέγω σε στίχους σχεδικούς, στίχους ἐκ τοῦς ἡγάπας:

Τί τοῦτο, πόλις ἡ πολλὴ καὶ δῆμος ὁ μυρίος;
τί τοῦτο, σύγκλητε βουλή; τί τοῦτο, γερουσία;
Ἴδου πανήγυρις φαιδρά, χαρὰ Κομοτηναίοις, 20
ἰδου Τετάρτη Σύνοδος τῶν Βυζαντινολόγων
ἐνισταμένη σήμερον Κομοτηνῆς τῇ πόλει.

Φέρε μετρήσω, πόλι μου, ἐνιαυτοὺς ὀπόσους
ἀπὸ τῆς Συναντήσεως τῆς τότε, τῆς Ἐβδόμης,
ἐν ἔτει δισχιλιοστῷ μετὰ Χριστὸν ἐβδόμῳ 25
ἕως τοῦ νῦν διήλθομεν, ὅτε ἐπανακάμπτει
μετὰ καινοῦ ὀνόματος πρὸς τὴν ἐφ' ἣν λήξιν
Συνάντησις ἡ θέσμιος τῶν Βυζαντινολόγων!

ὦ πόλις, πόλις εὐδαιμον, Κομοτηνῆς ἡ πόλις,
στολίσθητι, περιβαλοῦ χιτῶνα πεπλυμένον, 30
ὅλη καλὴ καὶ τηλαυγής, ὅλη λελαμπρυσμένη,
ὑπόδεξαι ἐν κόλποις σου τοὺς Βυζαντινολόγους,
καὶ ἄλιν ἤβησον ὡς πρίν, καὶ γίνου νέα Ῥώμη!
Τὸν βόστρυχον ἐκπέτασον, ἐνδύθητι πορφύραν,
περιβαλοῦ τὸν στολισμὸν ἐκεῖνον, τὸν ἀρχαῖον, 35
κοσμήθητι τὸ πρόσωπον, λούθητι τὸ σαρκίον,
καὶ φαίνου νέα καὶ καλή, καὶ τέρπε τοὺς ὀρῶντας.

Σκίρτησον, ἡ Κομοτηνὴ· ἀγάλλου, ἡ Ῥοδόπη!

Ρῆξον φωνὴν ὑφ' ἡδονῆς, ρῆξον ὑπ' εὐφροσύνης. Στήσον ἐόρτιον χορόν, γέραιρε, μέλπε, ᾄδε! Συγκάλει τὸ δημοτικόν, κάλει τὴν γερουσίαν· παϊάνιζε τοὺς πρέποντας ἐναρκτηρίους λόγους· Ἀθροίζεσθε μετὰ σπουδῆς, δεῦτε συνευφρανθῶμεν· δεῦτε πανηγυρίσωμεν ἄρδην ὁμοῦ καὶ πάντες, δῆμος καὶ πόλις ἢ πολλή σὺν μουσικοῖς ὀργάνοις!	40 45
Ἴδου γὰρ συνηθροίσθημεν ἐν τῷδε τῷ θεάτρῳ οὐ μόνον κληῖρος καὶ λαὸς καὶ δῆμος ὁ μυρίος, ἀλλ' ὅσον τὸ γερούσιον, ὅσον βουλῆς συγκλήτου, ἐπιστημόνων ἢ λογὰς ὑπὸ τὸν Ταξιάρχην. Καὶ τίς ἂν εἴη τελετὴ τῆς ἐνεστώσης μεΐζων; Πάντως ἂν αὕτη γένοιτο τῶν ἐορτῶν ἡ πρώτη καὶ πανηγύρεων πασῶν ἡ κορυφαιοτάτη! Ἀνάτειλον, ὁ ὄμιλος τῶν Βυζαντινολόγων, καὶ φαίδρυνον τὸ θέατρον τῇ σῇ φωτοχυσίᾳ! Φωτίζου, ἡ Κομοτηνὴ· πάλιν ἐρῶ: Φωτίζου! Ὡ πόσα φῶτα σήμερον σέ, πόλι, φρυκτωροῦσιν! Τοιαύτη ἔπρεπεν ἡμῖν συνάντησις, ὦ φίλοι, ἡδεῖς ἰδεῖν, ἡδεῖς εἰπεῖν, ἡδεῖς προσομιλῆσαι!	50 55
Ὅθεν καὶ γὰρ ὁ ταπεινὸς θερμῶς τοῖς νεοτέροις ἐπεύχομαι τὰ κάλλιστα, τὰ κράτιστα, τὰ λῶστα: Ὅφθειντε μιμήματα λαμπρὰ τῶν ἀρχετύπων! Ὅφθειντε λαμπρότεροι ἐκλάμπρων διδασκάλων, καὶ ταῦτα κύκλω, ἐς αἰεὶ, λυκάβαντας εἰς πλείστους!	60
Προσεύξομαι δὲ καὶ Θεῷ πάλιν φωνῇ Προδρόμου: Ἄναξ ἀνάκτων ὕψιστε καὶ κύριε κυρίων, καὶ βασιλέων βασιλεῦ καὶ δυναστῶν δυνάστα, φώτισον τὴν διάνοιαν τῶν Βυζαντινολόγων λιταῖς τῆς κυησάσης σε μητροπαρθένου Κόρης, καὶ δὸς ταῖς ἐργασίαις τῶν πᾶσαν ἐπιτυχίαν, καὶ δὸς αὐτοῖς καὶ ψυχικὴν ἐν τέλει σωτηρίαν!	65 70

Καθηγητής Γεώργιος Τσιγάρας, Πρόεδρος του Τμήματος Ιστορίας και Εθνολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης

[Προσφωνήσεις]

Με ιδιαίτερη χαρά και τιμή σās καλωσορίζω και ἐγὼ μὲ τὴ σειρά μου στὴν Κομοτηνὴ καὶ στὸ Τμῆμα Ἱστορίας καὶ Ἐθνολογίας. Ἡ σημερινὴ ἡμέρα, ὅπως καὶ αὐτὲς ποὺ θὰ ἀκολουθήσουν, εἶναι σημαντικὲς γιὰ τὴν Κομοτηνὴ, σημαντικὲς γιὰ τὸ Πανεπιστήμιό μας, γιὰ τὸ Τμῆμα Ἱστορίας καὶ Ἐθνολογίας καὶ τὸ Τμῆμα Ἑλληνικῆς Φιλολογίας, γιατί ἡ φιλοξενία τῆς Δ΄ Συνάντησης τῶν Ἑλλήνων Βυζαντινολόγων στὴν Κομοτηνὴ ἔρχεται νὰ παρουσιάσει ὄχι μόνο τὴν ἐπιστημονικὴ ἔρευνα ποὺ πραγματοποιεῖται ἀπὸ τοὺς Ἑλληνες Βυζαντινολόγους καὶ τὴ σημαντικὴ τους συμβολὴ στὶς Βυζαντινὲς Σπουδές, ἀλλὰ, ἐπιτρέψτε μου νὰ πῶ, νὰ δώσει τὴν εὐκαιρία στοὺς συνέδρους νὰ γνωρίσουν τὸ Πανεπιστήμιό μας, νὰ δοῦν τὴν πόλη μας καὶ τὴν περιοχὴ τῆς, νὰ γνωρίσουν μιὰ περιοχὴ μὲ σημαντικό βυζαντινὸ παρελθὸν καὶ μιὰ πόλη μὲ πολὺχρωμες εἰκόνες καὶ ποικιλία πολιτιστικὴ.

Γνωρίζετε, ἀλλὰ ἐπιτρέψτε μου νὰ τὸ ὑπενθυμίσω, ὅτι ἡ Κομοτηνὴ καὶ ἡ περιοχὴ τῆς Ροδόπης ἔχουν πολλοὺς «βυζαντινοὺς τόπους»: Σημαντικὴ ἦταν καὶ εἶναι ἀκόμη ἡ Μαρώνεια, μιὰ πόλη μὲ βυζαντινὸ παρελθὸν, ἐνῶ ἕνας *locus sanctus*, γιὰ νὰ θυμηθοῦμε τὸν μεγάλο γερμανοεβραῖο ἱστορικὸ τῆς βυζαντινῆς τέχνης Kurt Weitzmann, ἡ σημαντικὴ μοναστικὴ Πολιτεία τοῦ Παπικίου ὁρὸς ἐπιβλέπει τὸν τόπο καὶ ἀνακαλεῖ στὴ μνήμη τὸ σπουδαῖο παρελθὸν τῆς Ροδόπης. Νὰ ἀναφέρω, μεταξὺ ἄλλων, τὰ Κουμουτζηνά, τὸ σπουδαῖο ὀχυρωματικὸ σύστημα τῆς ὀρεινῆς περιοχῆς, τὴ Γρατινὴ, τὰ Πάτερμα καὶ τὴ Σύναξη, ἀλλὰ καὶ τὶς σημαντικὲς μεταβυζαντινὲς ἐκκλησίες μὲ τὰ κειμήλιά τους, καὶ ἀρκετὲς ἄλλες περιοχές, ποὺ μᾶς προσφέρουν μιὰ κατὰ τὸ δυνατόν σφαιρικὴ εἰκόνα τῆς ζωῆς τῶν κατοίκων κατὰ τὴ βυζαντινὴ περίοδο καί, δὲν τὸ κρύβω, μᾶς δημιουργοῦν μιὰ αἴσθηση ὑπερηφάνειας γιὰ τὸ παρελθὸν μας, ποὺ προβάλλεται καὶ στὸ παρόν.

Τὸ Τμῆμα Ἱστορίας καὶ Ἐθνολογίας συνδιοργανώνει μὲ τὸ Τμῆμα Ἑλληνικῆς Φιλολογίας τὴ σημαντικὴ αὐτὴ Συνάντηση. Μέλη τοῦ Διδακτικοῦ καὶ Ἐρευνητικοῦ Προσωπικοῦ τοῦ Τμήματός μας συμμετέχουν στὴν Ὀργανωτικὴ καὶ στὴν Ἐπιτροπὴ τῆς Συνάντησης, ἐνῶ Καθηγήτριες καὶ Καθηγητές, μεταδιδακτορικοὶ ἐρευνητές, διδάκτορες καὶ ὑποψήφιοι διδάκτορες ἀπὸ τὸ Τμῆμα μας –ἱστορικοί, φιλόλογοι καὶ ἱστορικοὶ τῆς τέχνης– συμμετέχουν μὲ ἀνακοινώσεις τους στὶς ἐργασίες τῆς Συνάντησης.

Εὐχαριστοῦμε καὶ ἀπὸ τὴ θέση αὐτὴ ὅλες τὶς συναδέλφισσες καὶ ὅλους τοὺς συναδέλφους ποὺ ἦρθαν στὴν Κομοτηνὴ καὶ συμμετέχουν εἴτε μὲ ἀνακοινώσεις εἴτε ὡς ἐνεργοὶ ἀκροατὲς στὶς ἐργασίες τῆς Συνάντησης καὶ οἱ ὅποιοι ἦρθαν ἀπὸ ὅλη τὴν Ἑλλάδα ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ ἐξωτερικόν.

Αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκη νὰ ἐκφράσω τὶς βαθιεῖς μου εὐχαριστίες στὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμονα, ὁ ὅποιος ἀφειδώλευτα στέκεται πάντοτε ἀρωγὸς στὶς ἀνάγκες τοῦ Πανεπιστημίου μας καὶ ἐνισχύει τὸ Τμῆμα Ἱστορίας καὶ Ἐθνολογίας καθὼς καὶ τὸ Ἐργαστήριο Βυζαντινῶν καὶ Μεταβυζαντινῶν Ἐρευνῶν.

Ἰδιαίτερες εὐχαριστίες ὀφείλουμε στὸν Περιφερειάρχη Ἀνατολικῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης κύριο Χρήστο Μέτιο γιὰ τὴν ἀμέριστη συμπαράστασή του καὶ γιὰ τὴν ἐνίσχυση τῆς Συνάντησής μας. Εὐχαριστῶ καὶ τὴν κυρία Ζωὴ Κοσμίδου, στέλεχος τῆς Περιφέρειας, γιὰ τὴν στήριξή της. Γιὰ τὸν ἴδιο λόγο εὐχαριστοῦμε καὶ τὸν Δήμο Κομοτηνῆς.

Ξεχωριστὰ θέλω νὰ εὐχαριστήσω τὶς φοιτήτριες καὶ τοὺς φοιτητὲς τοῦ Τμήματος Ἱστορίας καὶ Ἐθνολογίας, οἱ ὅποιοι ἐργάστηκαν μὲ ἰδιαίτερο ἐνθουσιασμὸ γιὰ τὴν ἐπίλυση τῶν πολλῶν καὶ πράγματι κοπιαστικῶν ὀργανωτικῶν θεμάτων, κυρίως ὅμως γιὰτὶ προσέρχονται μὲ ἐνθουσιασμὸ καὶ ἀγάπη στὶς παραδόσεις τῶν μαθημάτων γιὰ τὸ Βυζάντιο καὶ τὸν πολιτισμὸ του.

Κοπιάσαμε ὥστε οἱ ἐργασίες γιὰ τὴν ἐνεργειακὴ ἀναβάθμιση τοῦ κτηρίου, ἐργασίες ποὺ πραγματοποιοῦνται χάρις στὶς προσπάθειες τοῦ Πρύτανη τοῦ Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης, καθηγητὴ κ. Φώτιου Μάρη, νὰ μὴν δημιουργήσουν προβλήματα στὴν ὁμαλὴ διεξαγωγὴ τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐπιστημονικῆς μας Συνάντησης.

Καλωσορίζοντάς σας στὴ Θράκη, στὴν Κομοτηνὴ καὶ στὸ Τμῆμα Ἱστορίας καὶ Ἐθνολογίας εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ παραμονή σας στὴν πόλη μας καὶ στὴν περιοχὴ τῆς Ροδόπης θὰ σᾶς προσφέρει πολλὰ καὶ ὠραῖες εἰκόνες καὶ τὴν εὐκαιρίαν νὰ γνωρίσετε τὴν ἀμεσότητα καὶ τὴ φιλοξενία τῶν κατοίκων της.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ομότιμος Καθηγητής Ταξίαρχης Κόλιας, Πρόεδρος της Ελληνικής Επιτροπής Βυζαντινών Σπουδών

[Προσφωνήσεις]

Με ιδιαίτερη χαρά ευρίσκομαι, υπό την ιδιότητα του Προέδρου της Ελληνικής Επιτροπής Βυζαντινών Σπουδών, στην Κομοτηνή, στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, το οποίο ανέλαβε για δεύτερη φορά τη διοργάνωση και τη διεξαγωγή της *Συνάντησης των Ελλήνων Βυζαντινολόγων*. Πριν από 16 χρόνια, τον Σεπτέμβριο του 2007, πραγματοποιήθηκε στο ίδιο Πανεπιστήμιο με ιδιαίτερη επιτυχία η Ζ΄ *Συνάντηση*, στην οποία συμμετείχαν περισσότεροι από 150 συνάδελφοι. Μάλιστα, τα Πρακτικά των εργασιών της εκδόθηκαν στη συνέχεια σε καλαίσθητο τόμο.

Η Σχολή Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών και συγκεκριμένα τα Τμήματα Ελληνικής Φιλολογίας και Ιστορίας και Εθνολογίας ανέλαβαν την πρωτοβουλία της διοργάνωσης, γεγονός που μαρτυρεί τη δυναμικότητα και αποτελεσματικότητά τους, αλλά και τη συμβολή τους στην προβολή του επιστημονικού έργου του ακριτικού Πανεπιστημίου.

Όπως γνωρίζετε, ο θεσμός της διεξαγωγής των *Συναντήσεων* δημιουργήθηκε στα τέλη της προηγούμενης χιλιετίας και η πρώτη διεξήχθη πριν από 25 χρόνια, το 1998, στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων. Σκοπός της δημιουργίας του θεσμού είναι, όπως δηλώνει και η ονομασία, η συνάντηση όσον το δυνατόν περισσότερων Ελλήνων βυζαντινολόγων και πιο συγκεκριμένα να προσφέρεται το βήμα στους νέους συναδέλφους, προκειμένου να παρουσιάζουν τις έρευνές τους, να γνωρίζουν προσωπικά αρχαιότερους επιστήμονες, να έχουν την ευκαιρία να συνομιλήσουν μαζί τους και να ανταλλάξουν απόψεις.

Οι *Συναντήσεις* των Βυζαντινολόγων διεξάγονται υπό την αιγίδα και σε συνεργασία με την Ελληνική Επιτροπή Βυζαντινών Σπουδών και σε αυτές παρουσιάζονται επιστημονικές ανακοινώσεις που αφορούν όλα τα πεδία της Βυζαντινολογίας και κυρίως την Ιστορία, τη Φιλολογία, την Αρχαιολογία και την Ιστορία της Τέχνης, το Δίκαιο, τη Θεολογία και τη Φιλοσοφία, τη Μουσική.

Στις ημέρες μας, κυρίως λόγω των ραγδαίων εξελίξεων ανά την υφήλιο, οι οποίες κατά την άποψή μου πρέπει να αποδοθούν στις αλματώδεις εξελίξεις της τεχνολογίας και τις οποίες ο σύγχρονος άνθρωπος δεν έχει τον χρόνο όχι μόνο να εμπεδώσει, αλλά συχνά ούτε καν να παρακολουθήσει, παραμελούνται οι ανθρωπιστικές σπουδές, με συνέπεια να απειλείται η πνευματική και ψυχική ισορροπία των μελών της κοινωνίας σε παγκόσμιο επίπεδο. Είναι πολύ ευχάριστο το γεγονός ότι το Δ.Π.Θ. με τις αποφάσεις και ενέργειές του δίνει το παρών στον αγώνα υπέρ των ανθρωπιστικών σπουδών.

Είναι πάντως ευχάριστο το γεγονός ότι οι βυζαντινές σπουδές όχι μόνο διατηρούν τη σημασία τους αλλά και αναπτύσσονται, καθότι το Βυζάντιο έχει αποκατασταθεί μετά από τη συνειδητή σε μεγάλο βαθμό δυσφήμισή του και έχει αναγνωριστεί σε διεθνές επίπεδο ως σημαντικός παράγων της παγκόσμιας ιστορίας. Έχει αναδειχθεί η σημασία του σε μία εποχή κατά την οποία οι γεωπολιτικές εξελίξεις έχουν κερδίσει το ενδιαφέρον όχι μόνο των κυβερνήσεων αλλά και των πολιτών.

Ας προσθέσω τη σκέψη μου ότι η έρευνα στις βυζαντινές σπουδές έχει κάνει μεγάλες προόδους· διαθέτουμε ήδη εκδόσεις σχεδόν όλων των πηγών μας (σε πολλές περιπτώσεις νέες,

κριτικές), έχει διεξαχθεί βασική έρευνα σε πολλά πεδία της ιστορίας και του πολιτισμού του Βυζαντίου και έχουν δει το φως μελέτες επί των περισσότερων ζητημάτων τους. Σήμερα, οι μελετητές του έχουμε τη δυνατότητα να προχωρήσουμε σε συνθέσεις, σε νέες προσεγγίσεις και σε νέους επιστημονικούς προβληματισμούς ...

Κλείνω τον χαιρετισμό μου εκφράζοντας τις ευχαριστίες της Ελληνικής Επιτροπής Βυζαντινών Σπουδών προς τα μέλη της Οργανωτικής Επιτροπής και της Επιστημονικής Επιτροπής, και ιδιαίτερα προς την Πρόεδρο, καθηγήτρια Μαρία Τζιάτζη, και τον Αντιπρόεδρο, καθηγητή Γεώργιο Τσιγάρα, για τις προσπάθειες που κατέβαλαν, καθώς και τα συγχαρητήρια για την εκ πρώτης όψεως άρτια οργάνωση.

Εύχομαι καλή επιτυχία στις εργασίες της Συνάντησής μας!

[Προσφωνήσεις]

Έχουμε την ιδιαίτερη τιμή να μας φιλοξενεί το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης στην ακριτική και πανέμορφη πόλη της Κομοτηνής με την ευκαιρία της διοργάνωσης της πρώτης Συνάντησης Ελλήνων Βυζαντινολόγων μετά την πανδημία. Αυτό το τονίζω, επειδή πρόκειται για μια δύσκολη περίοδο που χαρακτηρίστηκε από την απομόνωση και την έλλειψη επικοινωνίας.

Αν και είναι νωρίς για έναν απολογισμό του Συνεδρίου, πρέπει να ομολογήσω ότι οι πρώτες εντυπώσεις μου από τον χώρο του Πανεπιστημίου, το καλωσόρισμα αλλά κυρίως το πρόγραμμα και οι παράλληλες εκδηλώσεις και εκδρομές ήδη προεξοφλούν την επιτυχία του Συνεδρίου. Από την άλλη πλευρά γνωρίζω πολύ καλά και έχω παρακολουθήσει όλον αυτόν τον καιρό τις άοκνες προσπάθειες της Προέδρου της Συνάντησης, Καθηγήτριας κυρίας Μαρίας Τζιάτζη, η οποία μαζί με τους συναδέλφους Βυζαντινολόγους των Τμημάτων Ελληνικής Φιλολογίας και Ιστορίας και Εθνολογίας της Σχολής Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών ανέλαβαν το δύσκολο έργο της διοργάνωσης αυτής.

Με μεγάλη χαρά διαπιστώνω επίσης ότι στο ακροατήριο, εκτός από τους νέους συναδέλφους οι οποίοι έχουν έρθει με ανακοινώσεις, υπάρχουν και πολλοί φοιτητές και φοιτήτριες του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου. Πράγματι το γεγονός αυτό είναι πολύ σημαντικό, επειδή ο βασικότερος σκοπός των Συναντήσεων αυτών είναι να δώσουν τη δυνατότητα σε νέους συναδέλφους να παρουσιάσουν την έρευνά τους, αλλά και να αποτελέσουν πόλο έλξης σε προπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριες, επειδή η Ελληνική Βυζαντινολογία πρέπει να έχει συνέχεια.

Εδώ, κυρίες και κύριοι, επιτρέψτε μου και μια πιο προσωπική αναφορά: αισθάνομαι ξεχωριστή συγκίνηση και χαρά, επειδή απευθύνω χαιρετισμό για πρώτη φορά ως Γραμματέας της Διεθνούς Ένωσης Βυζαντινών Σπουδών.

Κλείνοντας επιθυμώ να συγχαρώ και να ευχαριστήσω θερμά τις αρχές του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης για τη φιλοξενία, καθώς και την Πρόεδρο και τα μέλη της Οργανωτικής Επιτροπής της Δ' (ΙΑ') Συνάντησης Ελλήνων Βυζαντινολόγων που μας δίνουν τη δυνατότητα να συγκεντρωθούμε σε αυτόν τον όμορφο χώρο, να ακούσουμε γνώμες, να ανταλλάξουμε απόψεις, αλλά κυρίως να απολαύσουμε τα νέα από την έρευνα των Ελλήνων Βυζαντινολόγων για τις επόμενες ημέρες.

Σας ευχαριστώ και σας εύχομαι κάθε επιτυχία!

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Ομότιμος Καθηγητής Ταξίαρχης Κόλιας, Πρόεδρος της Ελληνικής Επιτροπής Βυζαντινών Σπουδών

Αγαπητοί συνάδελφοι,
μετά από ένα τριήμερο εντατικών εργασιών, ας ανακαλέσουμε στον νου μας τις πλούσιες σε περιεχόμενο επιστημονικές ανακοινώσεις που είχαμε την ευκαιρία να παρακολουθήσουμε.

Το συνέδριο άρχισε με την εξειδικευμένη κεντρική ομιλία του καθηγητή Αντωνίου Παναγιώτου. Ιδιαίτερα επιτυχημένη υπήρξε η μουσική υποδοχή των συνέδρων από την χορωδία του Συλλόγου Φίλων Βυζαντινής Μουσικής της Ιεράς Μητροπόλεως Μαρωνείας και Κομοτηνής, την οποία διηύθυνε ο καθηγητής Γρηγόριος Παπαγιάννης. Ο εκ μέρους του χαιρετισμός-προσφώνηση των συνέδρων ήταν πρωτότυπος, ευχάριστος και συνάμα ένα μάθημα βυζαντινής ποίησης!

Η *Συνάντηση* ήταν διαρθρωμένη σε εννέα συνεδρίες, στις οποίες λίγο-πολύ περιλαμβάνονταν ολόκληρο το φάσμα των βυζαντινών σπουδών: Εσωτερική και εξωτερική πολιτική, Διοίκηση και θεσμοί, Διπλωματία και πόλεμος, Κοινωνία, Παιδεία, Το Βυζάντιο και οι Άλλοι, Προσωπογραφία, Εκκλησιαστική ιστορία, Γραμματεία, Ιστοριογραφία, Επιστολογραφία, Ποίηση και Υμνογραφία, Αγιολογία, Ομιλητική, Παλαιογραφία, Κωδικολογία, Αρχαιολογία και Τέχνη, Δίκαιο, Θεολογία, Επιστήμες, Πρόσληψη του Βυζαντίου. Οι εργασίες ουσιαστικά ολοκληρώθηκαν με την ενδιαφέρουσα συνεδρία της παρουσίασης ερευνητικών προγραμμάτων.

Σύμφωνα με τη σύλληψη των *Συναντήσεων* Ελλήνων Βυζαντινολόγων, κατά τις τέσσερις αυτές ημέρες στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης είχαμε την ευκαιρία να συναντηθούμε και να συναναστραφούμε αλλήλους νέοι και πρεσβύτεροι συνάδελφοι. Δεν είναι λίγοι εκείνοι που εδώ, στη *Συνάντησή* μας, έλαβαν το βάπτισμα του πυρός, προβαίνοντας στην πρώτη επιστημονική ανακοίνωσή τους.

Σύμφωνα με το πρόγραμμα, ακολουθεί εκδρομή σε αρχαιολογικούς χώρους της Μαρωνείας, ως επιστέγασμα της πλουσιοπάροχης φιλοξενίας εκ μέρους της Οργανωτικής Επιτροπής.

Δεν μένει παρά να ευχαριστήσουμε τους συναδέλφους του Δ.Π.Θ., και κυρίως τα μέλη της Οργανωτικής Επιτροπής, για τη θαυμάσια φιλοξενία και να τα συγχαρούμε για την απολύτως επιτυχή διοργάνωση.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες πρέπει να απευθύνουμε στους εθελοντές, φοιτήτριες και φοιτητές, που συνέβαλαν ουσιαστικά στη διεξαγωγή του Συνεδρίου, χωρίς τη συνδρομή των οποίων δεν θα ήταν δυνατή η επιτυχία του.

Ως προς τη διεξαγωγή της επόμενης, ΙΒ΄ *Συνάντησης*, οι συνάδελφοι του Πανεπιστημίου Κρήτης έχουν έλθει ήδη σε επαφή με την Ελληνική Επιτροπή Βυζαντινών Σπουδών και έχουν εκδηλώσει το ενδιαφέρον τους να την αναλάβουν. Θεωρώντας πιθανότατα την ανάθεση σε αυτούς, δεν μένει παρά να ευχηθούμε «καλή αντάμωση» σε δύο χρόνια στη μεγαλόνησο.

Δράττομαι της ευκαιρίας για να υπενθυμίσω ότι μέσω του ιστότοπου της Επιτροπής έχετε την ευκαιρία να λαμβάνετε πληροφόρηση για τις δραστηριότητες και γενικότερα για τις βυζαντινές σπουδές στην Ελλάδα.

Ολοκληρώνω εκφράζοντας την πεποίθηση ότι και οι άλλες Σχολές και Τμήματα του Δ.Π.Θ. θα είναι εξίσου δραστήριες και αποτελεσματικές στην έρευνα και στο διδακτικό έργο, όπως αυτά της Ελληνικής Φιλολογίας και της Ιστορίας και Εθνολογίας, τα οποία γνωρίζουμε και εκτιμούμε ιδιαίτερα λόγω των επιστημονικών και διδακτικών επιδόσεών τους, αλλά και για το εθνικό έργο που επιτελούν στην ακριτική Θράκη.

Σας ευχαριστώ!

ΚΟΜΟΤΗΝΗ
27-30 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2023

Φωτογραφία: Μαξιμανούπολη, Περίκεντρος νάος. Ggia, CC BY-SA 3.0.

Λογότυπος Συνεδρίου: Μολυβδόβουλλο (820/1) «Τῶν βασιλικῶν κομερκίων Θράκης καὶ Μακεδονίας». Dumbarton Oaks Seals Collection, BZS.1958.106.691.

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

ΔΚΕΠΛΑΚ

ΕΦΑ Ροδόλης